

**७ व्या वेतन आयोगानुसार
मा.विधानपरिषद/विधानसभा सदस्यांचे वेतन व भत्ते
(माहे जानेवारी, २०१९ पासून लागू)**

(1)	वेतन	प्रत्येक सदस्यास, आपल्या पदावधीत, महाराष्ट्र शासनाच्या प्रधान सचिवाला अनुज्ञेय असणारे आणि वेळोवेळी सुधारणा करण्यात येईल असे किमान मूळ वेतन व महागाई भत्ता मिळून होणाऱ्या वेतनाएवढे वेतन देण्यात येईल. (७ व्या वेतन आयोगाप्रमाणे) अ) मूळ वेतन - रु.१,८२,२००/- ब) महागाई भत्ता - रु.२१,८६४/- (मूळ वेतनाच्या १२% प्रमाणे)
(2)	दूरध्वनी सुविधा भत्ता	दरमहा - रु.८,०००/-
(3)	स्टेशनरी व टपाल सुविधा भत्ता	दरमहा - रु.१०,०००/-
(4)	संगणक चालकाची सेवा मिळण्यासाठीचा भत्ता	दरमहा - रु.१०,०००/-
एकूण दरमहा वेतन व भत्ते :		रु.२,३२,०६४/-
इतर सोयी-सुविधा		
(5)	दैनिक भत्ते	रु.२,०००/- प्रतिदिन विधानसभा/विधानपरिषदेच्या अधिवेशनाला किंवा समितीच्या बैठकीला उपस्थित राहण्याच्या प्रयोजनार्थ
(6)	स्वीय सहायकाची विनामूल्य सेवा	महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्यांचे वेतन व भत्ते अधिनियम, १९५६ मधील कलम ६ (३) अन्वये प्रत्येक सदस्यास एका स्वीय सहायकाची सेवा विनामूल्य मिळण्याचा हक्क आहे. अशा प्रकारे नियुक्त केलेल्या स्वीय सहायकास दरमहा रुपये २५,०००/- एवढे पारिश्रमिक अनुज्ञेय आहे.
(7)	दूरध्वनीची सोय	१) प्रत्येक सदस्यास, तो सामान्यतः जेथे रहात असेल त्या ठिकाणी किंवा निवासासाठी तो वापरत असेल अशा राज्यातील इतर कोणत्याही ठिकाणी शासनाच्या खर्चाने, दूरध्वनी बसवून मिळविण्याचा हक्क असेल (दूरध्वनीच्या) प्रारंभिक ठेवीदाखलची तो बसविण्यादाखलची व भाडेखर्चा दाखलची रक्कम राज्य शासनाकडून सोसण्यात येईल. २) सदस्याला निवासाच्या ठिकाणी स्वखर्चाने बसवून घेतलेल्या दूरध्वनीच्या संबंधातील भाडेखर्च शासनाकडून करण्यात येईल.
(8)	रेल्वे प्रवास (विद्यमान)	(अ) प्रत्येक विद्यमान सदस्यास प्रत्येकी रुपये ५,०००/- एवढे मूल्य असणाऱ्या राज्यांतर्गत तीन कुपन पुस्तकांचा (हिरव्या रंगाची) एक

	सदस्या)	संच पुरविण्यात येतो. या कुपन पुस्तकांचा वापर करून सदस्यास महाराष्ट्र राज्याच्या कोणत्याही भागात कोणत्याही रेल्वेने प्रथम वर्गाने किंवा वातानुकूलित टू-टियरने किंवा थ्री-टियरने एकट्याने रेल्वे प्रवासाची सुविधा उपलब्ध आहे.
		(ब) प्रत्येक विद्यमान सदस्यास प्रत्येकी रुपये 5,000/- मूल्य असणाऱ्या राज्याबाहेरील तीन कुपन पुस्तकांचा (पिवळ्या रंगाची) एक संच पुरविण्यात येतो. या कुपन पुस्तकांचा वापर करून सदस्यास महाराष्ट्र राज्याच्या बाहेर एकट्याने आणि सदस्याची पत्नी/तिचा पती आणि अज्ञान मुले किंवा सोबती यांना सदस्याबरोबर महाराष्ट्र राज्यात किंवा महाराष्ट्र राज्याबाहेरील रेल्वे प्रवास एका वित्तीय वर्षात 30,000 कि.मी. मर्यादेपर्यंत करण्याची सुविधा उपलब्ध आहे.
(9)	मार्ग परिवहन सेवेने मोफत प्रवास (विद्यमान सदस्या)	प्रत्येक विद्यमान सदस्यास एक ओळखपत्र-नि-मार्ग प्रवासपत्र पुरविण्यात येते. या ओळखपत्रावर सदस्यास एकट्याने किंवा आपल्या पत्नीसह/पतीसह किंवा सोबत्यासह संयुक्तपणे मुंबई वीजपुरवठा व परिवहन उपक्रम, मुंबई यांच्या बसने, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, मुंबई आणि महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ यांच्या सर्व प्रकारच्या बसने किंवा गाडीने विनामुल्य प्रवासाची सुविधा उपलब्ध आहे.
(10)	बोटीने मोफत प्रवास	प्रत्येक विद्यमान सदस्यास महाराष्ट्राच्या कोणत्याही भागात आगबोटीने प्रवास करण्याचा हक्क आहे.
(11)	विमानाने मोफत प्रवास	एका आर्थिक वर्षात - अ) राज्यांतर्गत :- एकूण 32 वेळा एकेरी (राज्यातील कोणत्याही विमानतळापासून राज्यातील कोणत्याही विमानतळापर्यंत) ब) राज्याबाहेर :- एकूण 8 वेळा एकेरी (राज्यातील कोणत्याही विमानतळापासून भारताच्या हद्दीतील कोणत्याही विमानतळापर्यंत)
(12)	संगणक सुविधा	प्रत्येक सदस्याला स्थानिक विकास निधीमधून एक लॅपटॉप/डेस्कटॉप संगणक, एक लेझर प्रिंटर पुरविण्यात येतो. (सदरहू सुविधा नियोजन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडून पुरविण्यात येते.)
(13)	वाहन कर्जावरील व्याजाची प्रतिपूर्ती	प्रत्येक सदस्याला प्रत्येक टर्ममध्ये एक नवीन मोटारगाडी खरेदी करण्याची सुविधा पुरविण्यात आलेली आहे. त्यास बँक किंवा इतर वित्तीय संस्थांकडून रु.10,00,000/- इतक्या कमाल मर्यादेपर्यंत कर्ज घेण्याचा हक्क आहे. कर्जाच्या रकमेवरील 10% व्याजदराची रक्कम किंवा कर्ज त्यापेक्षा कमी दराने उपलब्ध झाले असल्यास, प्रत्यक्षात आकारण्यात आलेल्या व्याजदराच्या रकमेची प्रतिपूर्ती, योग्य ती पावती किंवा कागदपत्रे सादर करण्यात आल्यानंतर, कर्ज घेतलेल्या दिनांकापासून कमाल 5 वर्षांच्या कालावधीपुरती किंवा यापेकी जो कालावधी कमी असे, तेवढ्या मुदतीपुरती शासनाकडून करून देण्यात येईल.

(14)	स्थानिक विकास निधी	प्रत्येक सदस्याला प्रत्येक वर्षी रु. 2,00,00,000/- (रुपये दोन कोटी) (नियोजन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडून देण्यात येते.)
(15)	वैद्यकीय सुविधा	<p>विद्यमान व माजी विधानमंडळ सदस्य व त्यांच्या कुटुंबियांना वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती करणे :-</p> <p>"महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या सर्व विद्यामन व माजी सदस्यांना तसेच त्यांच्या कुटुंबियांना दिनांक 1 फेब्रुवारी, 2018 रोजीपासून आरोग्य विमा योजना (CASHLESS MEDICAL THROUGH THE INSURANCE SCHEME) लागू करण्यात आली आहे."</p>
(16)	निवृत्ती वेतन	(अ) राज्य विधानमंडळाच्या कोणत्याही सभागृहाचा सदस्य म्हणून ज्यांनी "सदस्य" म्हणून शपथ घेतली आहे अथवा घेतल्यास, अशा व्यक्तीस, दरमहा रुपये पन्नास हजार निवृत्तीवेतन देण्यात येईल.
		(ब) ज्यावेळी एखाद्या व्यक्तीने पाच वर्षांपेक्षा जास्त मुदतीसाठी सदस्य म्हणून सेवा केली असेल, त्यास त्याच्या पाच वर्षावरील प्रत्येक वर्षासाठी दरमहा दोन हजार रुपये या प्रमाणात जादा निवृत्तीवेतन देण्यात येईल.
(17)	कुटुंब वेतन	(अ) मृत्यू पावलेल्या महाराष्ट्र विधिमंडळाच्या माजी सदस्याच्या विधवेस किंवा विधुरास दरमहा रुपये चाळीस हजार कुटुंबवेतन देण्यात येईल.
		(ब) मृत सदस्याच्या विधवेच्या किंवा विधुराच्या मृत्यूच्या पश्चात त्या सदस्याचे अज्ञान अपत्य किंवा अपत्ये हयात असतील तर, अशा अज्ञान अपत्याला किंवा अपत्यांना, विधवा किंवा विधुर यांना ज्याप्रमाणे निवृत्तिवेतन देय होते त्याचप्रमाणे दरमहा निवृत्तिवेतन लागू असेल.
(18)	रेल्वे प्रवास सुविधा (माजी सदस्य)	<p>(1) महाराष्ट्रातील माजी विधानमंडळ सदस्यांना रेल्वेच्या प्रथम वर्गाने किंवा वातानुकूलित द्वितीय शयनयानाने विनामूल्य प्रवास सवलत राज्यात व राज्याबाहेर अशी एकत्रितपणे दरवर्षी 35,000 कि.मी. इतक्या मर्यादेपर्यंत अनुज्ञेय आहे.</p> <p>(2) माजी विधानमंडळ सदस्यांना एका सोबत्यासह प्रथम वर्गाने अथवा वातानुकूलित द्वितीय शयनयानाने प्रवास अनुज्ञेय असून त्यांनी केलेल्या प्रवासाच्या खर्चाची प्रतिपूर्ती खाली नमूद केलेल्या अटी व शर्तीची पूर्तता करण्याच्या अधीन राहून करण्यात येते:-</p> <p>अ) माजी सदस्यांनी स्वतः अथवा एका सोबत्यासह अनुज्ञेय वर्गाच्या प्रवासाची तिकीटे उपलब्ध नसल्यामुळे, निम्न श्रेणीच्या वर्गाने प्रवास केल्यास, ज्या वर्गाने त्यांनी प्रत्यक्ष प्रवास केला असेल, त्या वर्गाच्या भाड्याची प्रतिपूर्ती त्यांना अनुज्ञेय आहे.</p> <p>ब) माजी सदस्यासोबत त्याच्या सोबत्याने केलेल्या प्रवासाची परिगणना सदस्यांना अनुज्ञेय असलेल्या किलोमीटर्सच्या मर्यादेमध्ये</p>

			<p>करण्यात येत नाही.</p> <p>क) प्रस्तुत प्रवास सवलतीच्या प्रतिपूर्तीची मागणी माजी सदस्यांनी प्रवास केल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आत ते ज्या ठिकाणी निवृत्तीवेतन घेत असतील, त्या जिल्ह्याचे कोषागार अधिकारी अथवा त्या तालुक्याचे उप कोषागार अधिकारी यांच्याकडे देयके सादर करतील.</p> <p>माजी विधानमंडळ सदस्यांनी 35,000 कि.मी. च्या मर्यादेमध्ये राज्यात व राज्याबाहेर रेल्वेऐवजी विमानाने प्रवास केल्यास, त्यांना अनुज्ञेय असलेल्या रेल्वे भाड्याच्या रकमेची प्रतिपूर्ती जिल्हा कोषागार अथवा उप कोषागार अधिकारी यांच्याकडून करण्यात येईल. प्रस्तुत प्रवासाच्या खर्चाच्या प्रतिपूर्तीची मागणी करताना त्यांनी विमान प्रवासाचे मूळ तिकीट सादर करावे.</p>
		(4)	<p>माजी सदस्यांना मुंबईतील उपनगरीय रेल्वे गाडीच्या प्रथम वर्गातून प्रवास करण्याकरिता मासिक अथवा त्रैमासिक सिझन तिकीटाची प्रवास सवलत विहित केलेल्या प्रतिवर्षी किलोमीटरच्या मर्यादेच्या अधीन राहून देण्यात येते. त्यांनी सिझन तिकीटाची सवलत घेऊन प्रवास केल्यानंतर, किलोमीटरची परिगणना करताना, संबंधित सदस्यांनी प्रवास केलेल्या अंतरासाठी प्रथम वर्गाच्या तिकीटासाठी आणि सिझन तिकीटासाठी रेल्वेने ज्या पटीमध्ये प्रवासाचा दर विहित केला आहे, त्याच पटीने किलोमीटरची परिगणना करण्यात येऊन तेवढे किलोमीटर अनुज्ञेय किलोमीटरमधून वजा करण्यात येतात.</p>
(19)	मार्ग परिवहन सेवेने मोफत प्रवास (माजी सदस्य)		<p>महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या माजी सदस्यांना, त्यांचे विवाहसाथी किंवा एक सोबती यांच्यासह महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या सर्व प्रकारच्या बसेसमधून अमर्याद विनामूल्य प्रवास करण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.</p>

महाराष्ट्र विधानसभा/विधानपरिषद सदस्यांना मिळणारे
वेतन व इतर भत्ते मिळून एकत्रित रक्कम

(१)	मूळ वेतन	...	१,८२,२००/-
(२)	महागाई भत्ता १२%	...	२१,८६४/-
(३)	दूरध्वनी	...	८,०००/-
(४)	टपाल	...	१०,०००/-
(५)	संगणक चालक सेवा मिळण्यासाठी भत्ता	...	१०,०००/-
(६)	एकूण रक्कम		२,३२,०६४/-
	स्वीय सहायक	...	२५,०००/-

SALARIES AND ALLOWANCES OF HON. MEMBERS (ASSEMBLY/COUNCIL)
(Applicable from January, 2019)

Sr. No.	Nature of Facility	Existing provision in Maharashtra Legislature
	<u>(A) Salary & Allowance :-</u>	
1)	Salary	There shall be paid to the Members, during the term of his office, the salary equivalent to the minimum basic pay and dearness allowance admissible to the Principal Secretary to the Government of Maharashtra and as revised, from time to time. (As per 7 th Pay commission) a) Basic - Rs.1,82,200/- Per Month b) Dearness Allowance - Rs.21,864/- (12% As per Basic) Per Month
2)	Telephone Allowance	- Rs.8,000/-
3)	Stationery and Postage	- Rs.10,000/-
4)	Computer Operator Service Charges	- Rs.10,000/-
	Total Monthly Salary & Allowances :	- Rs.2,32,064/-
	<u>(B) Other Facilities :-</u>	
5)	Daily Allowances	Rs.2000/- per day for purpose of attending Session of the Assembly/Council or the Meeting of a Committee.
6)	Service of Personal Assistant (Sitting Member)	As per the Maharashtra Legislature Salaries and Allowances Act, 1956 every member shall be entitled for the services of a Personal Assistant. The Personal Assistant so appointed shall receive a fixed salary of Rs.25,000/- per month from the State Government.
7)	Telephone Facilities	(1) A Member shall be entitled to have a telephone installed at Government cost at the place where he ordinarily resides or at any other place in the State which is also used by him for residence. The amount of initial deposit, installation and rental charges shall be borne by the State Government. (2) The rental charges in respect of such telephone which has been installed at a place of Member's residence at his own cost shall be borne by the state Government.

8)	Free Transit by Railway (Sitting Member)	<p>(a) Every sitting Member is provided with a set of three in-State coupon books (green coloured) each of value of Rs.5,000/- which shall entitle him to travel singly by First Class or Air Conditioned Two Tier or Three Tier by any railway in any part of the State of Maharashtra</p> <p>(b) Every sitting Member is provided with a set of three out-State coupon books (yellow coloured) each of value of Rs.5,000/- which shall entitle him to travel singly outside the State of Maharashtra and the spouse and minor children or companion jointly with the member whether within the State of Maharashtra or outside so, however that the aggregate journey performed this set of coupon books shall not exceed 30,000 kms. (Thirty thousand kilometres) in a Financial year.</p>
9)	Free Transit by Road (Sitting Member)	Every sitting Member is provided with an Identity Card-cum-Road journey card. On the said card a Member is entitled to travel free of charge either singly or jointly with the spouse or companion by the buses of the Bombay Electric Supply and Transport Undertaking, Mumbai and by all the buses of the Maharashtra State Road Transport Corporation and also by the buses belonging to the Maharashtra Tourism Development Corporation.
10)	Journey by Steamer (Sitting Member)	Every sitting Member is entitled to travel free of charge by steamer within the State.
11)	Journey by Air (Sitting Member)	<p>During the entire period of Financial year –</p> <p>a) Within State – 32 Single Journey (From any Airport to any airport within the State)</p> <p>b) Out of the State – 8 Single Journeys (From any Airport within the State to any Airport within Indian Territory)</p>
12)	Computer Facilities (Sitting Member)	Every Member is provided with Laptop/Desktop Computer, Laser Printer through the Local Development Fund. (This facility is provided by the Planning Department of Maharashtra State Government)
13)	Reimbursement of Vehicle Interest (Sitting Member)	Every Member is provided with the facility of purchasing a new motor car in each term. He is entitled to have a loan up to maximum limit of Rs.10,00,000/- through the Bank or any other financial institution. The rate of interest would be 10% p.a. or in case loan is obtained at lower interest rate then the said rate of interest would be actually charged. The tenure of loan repayment would be for maximum of 5 years from the date on which loan is taken. The amount of interest shall be reimbursed by the Government after production of proper receipts or papers.

14)	Local Development Fund (Sitting Member)	Rs.2,00,00,000/- (Rs. Two Crores) per year per member. (The amount is Granted by the Planning Department Of Maharashtra State Government)
15)	Medical Facilities (Sitting & Ex-Members)	<u>To Reimburse Medical expenses incurred by the sitting and Ex-Members of the Legislature along with their family members -</u> Cashless Medical Scheme Through Insurance has been made applicable from 1st February, 2018 to the sitting and Ex-Members of the Legislature along with their families Members as well.
16)	Pension	(a) There shall be paid a pension of Rs.50000/- (Rupees Fifty Thousand Only) per month to every person who on his election or nomination as a Member of the State Legislature has taken or takes oath as such Member of either House or State Legislature. (b) Where any person has served as a Member for a period exceeding five years, there shall be paid to him an additional pension of Two Thousand rupees per month for every year in excess of five years.
17)	Family Pension	(a) Family pension is applicable to the Widow or Widower of Ex- Member of Maharashtra Legislature per month at the rate of Rs. 40000/- (Rupees Forty Thousand Only) (b) Family pension is applicable to the widow or the widower of the deceased member is survived by a minor child or children of a member, then pension per month to such minor child or children at the same rate, at which the pension was payable to the widow or widower
18)	Rail Travel Facilities (Ex-Members)	1) The Ex-Members of Maharashtra Legislature are provided with a facility of free transit by the first class or by air conditioned two tier sleeper class of Railway to a total limit of 35,000 Kms every year within and outside the state. 2) The Ex-Members of Legislature shall be entitled to undertake journey along with one companion by the First Class or air conditioned two tier sleeper class of railway and the reimbursement of the expenses of journey performed by them is made subject to the fulfilment of the following terms and conditions :- (A) The Ex-Member himself or along with one companion should firstly avail the benefit of the said Rail transit facility. Where the Members perform the journey by a lower class due to non-availability of journey tickets of the admissible class, the reimbursement of the fare of a class by which they have actually performed the journey is admissible to them.

		<p>(B) The Companion should perform the journey along with the Ex-member only, However the journey performed by such companion is not calculated in the limit of Kilometres admissible to the members.</p> <p>(C) Demand for reimbursement of the said railway travel should be made within three months from the date on which the Ex-Member of the Legislature has made the travel and the said Ex-Member of the Legislature should submit a statement of information their travel to the concerned Treasury Officer/ Sub Treasury Officer and he should also submit the original ticket of travel at the time of making such demand for reimbursement.</p> <p>(3) Where the Ex-members undertake a journey within the limit of 35,000 Km by air whether within or outside the State instead of Railway, the reimbursement of the amount of fare of any railway admissible to them i.e. the amount equivalent to the fare of first Class or Air conditioned two tier Sleeper, shall be made by the Treasury Officer/ Sub Treasury Officer while making the demand of the reimbursement of the expenditure of the relevant journey, they shall submit the original Ticket of Air journey.</p> <p>4) Similarly, the transit facility of Monthly and Quarterly Season Tickets admissible to the Ex-Members for the purpose of undertaking the journey by first class of Suburban local trains in Mumbai, is provided subject to the limits of kilometres per year While calculating the kilometres for the journey performed by them by availing the facility of season tickets, the kilometres are calculated in such folds of the rates of journey that is prescribed by the Railway for the First Class Tickets and for Season Tickets for the distance travelled by the concerned members and those kilometres are deducted from the admissible kilometres.</p>
19)	Road Travel Facilities (Ex-Members)	The Ex-Members of the Legislature have been provided with a facility of free of cost unlimited travel by all types of buses of the Maharashtra State Road Transport Corporation along-with his/her spouse or one companion.

According to 7th Pay Commission
Salaries and Allowances of Hon. Speaker, Hon. Deputy Speaker and
Hon. Leader of Opposition
(Applicable from January, 2019)

Sr. No.	Nature of Facility	Existing provision in Maharashtra Legislature
<u>(A) Salary & Allowance :- (Hon. Speaker and Hon. Leader of Opposition)</u>		
1)	Salary	a) Basic - Rs.2,25,000/- Per Month b) Dearness Allowance - Rs.27,000/- (12% As per Basic) Per Month
2)	Telephone Allowance	- Rs.12,000/-
3)	Computer Operator Service Charges	- Rs.10,000/-
	Total Monthly Salary & Allowances :	- Rs.2,74,000/-

Sr No.	Nature of Facility	Existing provision in Maharashtra Legislature
<u>(A) Salary & Allowance :- (Hon. Deputy Speaker)</u>		
1)	Salary	a) Basic - Rs.2,05,400/- Per Month b) Dearness Allowance - Rs.24,648/- (12% As per Basic) Per Month
2)	Telephone Allowance	- Rs.12,000/-
3)	Computer Operator Service Charges	- Rs.10,000/-
	Total Monthly Salary & Allowances :	- Rs.2,52,048/-

Facilities provided to Chief Whip/Whip
(Applicable from 11 December, 2017)

Sr No.	Nature of Facility	Existing provision in Maharashtra Legislature
1)	Token Honorarium	a) Chief Whip - Rs.25,000/- Per Month b) Whip - Rs.20,000/- Per Month
2)	Lump sum Vehicle Allowance	a) Chief Whip - Rs.25,000/- Per session (Held in Mumbai) b) Whip - Rs.20,000/- Per session (Held in Mumbai) Note : For sessions held in Nagpur, Legislature Secretariat shall make arrangement from Regional Commissioner for providing vehicle facility.
3)	Office Staff	One personal assistant, one clerk-typist and one peon
4)	Office and Telephone	Separate office in Legislature Secretariat and Telephone facility in this office.